

Världens främsta miljöorganisation

Klimatförändringar och miljöförstöring är några av vår tids största och mest akuta utmaningar. Vi behöver agera tillsammans och snabbt. Liberalernas EU är världsledande i miljö- och klimatarbetet och driver alltid en politik som vilar på vetenskap och fakta. EU ska helt enkelt fortsätta vara världens bästa miljöorganisation. Genom liberal politik kan EU leda omställningen till hållbara samhällen och säkerställa en renare och friare framtid för kommande generationer. I Liberalernas EU förs en ambitiös och realistisk politik som bidrar till att tackla klimatförändringar och miljöförstöring utan att politiken blir en bromskloss för de åtgärder som går före i omställningen.

Det är viktigt att EU visar vägen i det globala arbetet med att genomföra Parisavtalet för klimatet och Montrealavtalet för den biologiska mångfalden. Att nå våra klimat- och miljömål samtidigt som vi skapar tillväxt och välfärd visar andra länder att det går att skydda planeten samtidigt som människor får det bättre. För att Europa ska fortsätta vara en förebild finns det en tydlig väg framåt: vi måste se till att den som förorenar och släpper ut måste betala för det.

För att nå målet om ett koldioxidneutralt EU till 2050 behöver EU snarast besluta om att minska koldioxidutsläpp med 95 procent till 2040, jämfört med 1990 års nivå. Samtidigt måste utsläpp av växthusgaser kosta. Liberalerna vill se ett handelssystem i EU för metan, kväveoxid och fluorinerade växthusgaser på samma sätt som vi har för koldioxid idag. Men att stoppa utsläppen av växthusgaser räcker inte.

Vi behöver också minska den koldioxid som redan släppts ut i atmosfären. EU ska möjliggöra och skapa ekonomiska incitament för biologisk och teknisk lagring av koldioxid. Lagring av koldioxid ska dock inte få användas som substitut för utsläpps- minskningar och EU bör därför sätta upp konkreta mål för koldioxidinfångning och ansvar fördelas på medlemsstaterna.

För att påverka resten av världen i rätt riktning behöver miljö- och klimatfrågor integreras bättre i handelspolitiken, så att vi ser till att ingen får en konkurrensfördel genom att skada miljön. En effektiv åtgärd är att skapa en

“klimatklubb” där handel underlättas mellan länder som lever upp till sina klimatåtaganden under Parisavtalet. EU:s system för utsläppshandel ska öppnas upp även för EU:s handelspartners. På det sättet kan EU bidra till minskade utsläpp i stora delar av världen. EU bör också öka sitt klimatbistånd för att stödja de fattigaste länderna i sin omställning så att de kan skapa en hållbar industrialisering redan från början. Koldioxidutsläpp får inte bli en global konkurrensfördel och det system med koldioxidavgifter som nu införts för import av vissa varor till EU behöver vidgas så att den täcker alla de utsläpp som ingår i EU:s handelssystem. EU behöver också investera mer i forskning och innovation som främjar omställning, framför allt kring utveckling av ny, effektiv och säker kärnkraft, samt samarbeta över gränserna för att utveckla och sprida teknik och kunskap.

Omställningen är inte varje individs enskilda ansvar, men varje individ ska kunna ta ansvar. Liberalerna vill därför se ett EU där ekonomin är cirkulär på riktigt och där det är enkelt att göra rätt, oavsett om det handlar om vilka varor man köper, hur man reparerar dem eller återvinner dem. Alla varor som säljs i EU, från bilar till maten på bordet, ska märkas med sitt klimatavtryck senast 2035 och all teknik med sin energiförbrukning. För att kunna räkna ut klimatavtrycket behöver man veta vad som släppts ut i energiproduktionen för den el som använts i varans produktion. Därför måste all elproduktion kopplas information som redovisar produktionens faktiska klimatavtryck i realtid.

Samtidigt måste konsumenterna veta att allt som köps i EU lever upp till höga krav för miljö och mänskliga rättigheter, oavsett var varan producerats. Ett bra exempel på hur detta kan göras är den nya EU-lagstiftningen mot avskogning och de krav på kontroll av leverantörskedjor som nu diskuteras. EU bör införa regler som minskar värt beroende av ickeåtervinningsbara material, som viss plast, och Liberalerna vill se ett gemensamt europeiskt pantsystem för alla förpackningar i hårdplast och metall. Vi behöver regler som skapar ett EU där det också är enkelt att ta taget, eller elbilen, när du reser i EU samtidigt som flyget står för alla sina utsläpp.

Klimatomställningen kräver att EU driver en teknikneutral energipolitik som bidrar till en helt fossilfri energiförsoörjning. För att nå dit måste EU:s regler möjliggöra och skapa förutsättningar för både mer kärnkraft och mer förnybar energi- produktion i Europa. För att stoppa användningen av fossil energi till 2035 behöver tempot ökas för att koppla samman de europeiska elnätten och skapa en genuin europeisk elmarknad. Samtidigt som vi ska producera mer koldioxidfri el i Europa kommer vi behöva använda elen så smart som möjligt, implementera krav på energieffektiviseringar och få på plats teknik som kan minska efterfrågan när den

är som störst. Alla EU-länder måste ta sitt ansvar för den fossilfria energiproduktionen. Liberalerna vill se bindande mål för energiproduktion i EU och för varje medlemsland som ett komplement till målen för energieffektivitet och förnybar energiproduktion.

Den nya energiproduktionen måste vara hållbar hela vägen och Liberalerna vill se liknande hållbarhetskrav på solceller som vi nyligen fått på plats för batterier. Alla subventioner i EU och medlemsländerna som leder till klimat- och miljöstörning, såsom vissa subventioner till jordbruket eller för fossila drivmedel, måste fasas ut för att sedan avvecklas. Majoriteten av EU:s klimatskadliga subventioner kommer idag från den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP). Liberalerna vill att alla produktionsstödd tas bort och att enbart stöd till omställningen av jordbruk och landsbygdsutveckling finns kvar. Politiken i EU ska möjliggöra den stora omställningen, inte hålla den fossila ekonomin under armarna.

Att rädda klimatet och våra miljöer går hand i hand. Liberalerna vill se ett större fokus på att öka den biologiska mångfalden. Mer måste göras, befintliga regelverk måste implementeras och efterlevnaden stärkas. För våra vatten, i synnerhet Östersjön, handlar det om att införa fiskestopp när beståndet är för låga nivåer, att stoppa miljöskadliga fiskemetoder som trälfiske i marina reservat, att avskaffa fiskesubventioner och att införa en marknad för uttagsrätter på samma sätt som vi har för koldioxidutsläpp. Skyddet för våra sjöar, hav och vattendrag är angeläget för de sårbara ekosystemen, men också för livsmedelsproduktion och vattenförrojning. Att vart vatten och vår luft är ren, hälsosam och giftfri är avgörande både för att naturen ska må bra men också för att vi människor inte ska bli sjuka. För vår natur på mark handlar det om att öka skyddet av naturområden och att arbeta tillsammans med näringslivet för att hitta mer hållbara sätt att bruka jord och skog för att skydda och främja den biologiska mångfalden.

EU behöver öka våra skyddade naturområden, att nå Montrealavtalets krav om 30 procent till 2030 måste ses som en minimigräns. EU måste få på plats tydliga tilläggande regler för ny genteknik för att vi ska kunna föda fler på mindre yta och när klimatet förändras förutsättningarna för vart jordbruk. Att minska användningen av konstgödsel är viktigt för att minska och förebygga övergödning av sjöar, vattendrag och hav. Jordbruket är en central näring för Sverige och EU och avgörande för vår matförrojning, EU måste hjälpa jordbruket stålla om. I EU ska inte djur transporteras långa sträckor på ett sätt som hotar djurets hälsa utan slakt ska ske nära platsen där djuren levit. EU behöver enas om en strategi för effektivvattenanvändning för ett livskraftigt jordbruk i hela EU

trots extremväder och torka.

Rysslands fullständiga krig mot Ukraina innebär förutom de humanitära konsekvenserna en fundamental miljökatastrof orsakad av den ryska ockupationsmakten. I EU:s stöd till återuppbyggnaden är miljöaspekterna viktiga att ha med från början. Ryssland måste ställas till svars för och betala för de ekologiska skador som de bär ansvar för.